

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 6 Sierpnia v.s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 30 lipca.

Podług gazety *Le Conservateur Impartial*: CESARZ JEGO MOŚĆ mianował Jenerał majora *Suchozaneta*, dowódcę artylerji gwardji, kawalerem orderu ś. *Włodzimierza* 2giej klasy.

Na przełożenie Ministra Oświecenia narodowego, rzeczywisty radca stanu, członek akademii rossyjskiej, *Sokołow*, mianowany członkiem rządu głównego szkół, i razem członkiem komitetu naukowego przy tymże rządzie, z poruczeniem mu redakcyi pisma peryodycznego, przepisanego w urzędzeniu Ministeryum narodowego oświecenia, pod tytułem: *Dziennik Departamentu narodowego oświecenia*, z pensją po 2,500 rub. na rok, z summ ekonomicznych tego Departamentu, zostawując go przy obowiązkach dotąd sprawowanych z pobieraniem pensyami.

Podług *Ruskiego Inwalida*; przez *Naywyższy Dyplomat* z dnia 22 lipca, rzeczywisty radca stanu, pełniący obowiązki mistrza dworu, *Xiążę Gagarin*, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1 klasy.

Przez *Naywyższe Ukazy* do kantoru dworu: *Hrabianka Elżbieta Czerniszewna* i *Alexandra Dubieńska*; oraz wnuczka *Xiążęcia Kurakina*, *Hrabina Natalia Zotowowa*, i *Jenerałówna Marya Opermánówna*, mianowane freylinami Dworu *Najjaśniejszych Cesarzowych*.

Ukazy Rządzącego Senatu:

Względem objawienia strapczym gubernialnym spraw kryminalnych lub skarbowych, wyroków Izb kryminalnych w sprawach nad urzędnikami albo osobami prywatnemi odbywających się, w których nastąpił uszczerbek dochodów Państwa.

Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat słuchali zapiski z dzieła, przedstawionego z *Tulskiej Izby kryminalnego sądu*, względem oddania samowolnie okręgu jefremowskiego, wsi *Kurkina* przez *Bobyłewa* sołnika, puszczonego na wolność człowiekowi dwornemu *Michajelowu*, skarbowej ziemi, położonej nad ruczajem *Gnilego błotu*, blisko wsi *Riazanowski*. Rozkazali: Gdy z dzieła tego okazuje się, iż ziemia skarbową, w powiecie *Jefremowskim* leżącą, w ogóle 188 dzieści 813 sążni, przez lat kilka znajdowała się we władaniu prywatnem, bez żadnej za nią opłaty, należnych skarbowi czynszowych pieniędzy, przez co skarb poniósł znaczny uszczerbek; *Tulską* zaś kryminalną Izbę, rozpatrzywszy dzieło o samowolnem oddaniu tej ziemi we władanie, i uznawszy winnymi: sprawnika, dwóch assesorów, strapczego i sekretarza sądu ziemskiego za swój niedozór i niepilność w strzeżeniu skarbowego dobra, ukarała ich za to niedbalstwo sztrafem, nieprzysądziwszy razem dla uzyskania do skarbu z kogo należy uszczerbku skarbowego dochodu, z tego niedbalstwa wynikłego; a przytem postanowiła objawić dekret swój tylko osobom, do których skarb ma pretensją; ale niewspomniawszy, na ośnowie *Naywyższego* o guberniach, urządzenie 118 i 406 artykułu i *Naywyższego Ukazu*

z 1803 roku septembra 23 dnia, objawić go strapczemu spraw kryminalnych, albo komunikować *Izbie Skarbowej*, przystąpiła do wypełnienia podług niego wtedy, kiedy należnej skarbowi summy bez wyroku Rządzącego Senatu i *Naywyższego* potwierdzenia, skarb Państwa pozbawiony był niemoże, dla tego, że w urzędzeniu *Ministeryow* § 228 postanowiono: sprawy, w których skarb może być odsądzony od jakichkolwiek dochodów, ministrowie powinni wnosić do zdania *Rady Państwa*; przeto za niezachowanie w tém zdarzeniu ze strony *Tulskiej kryminalnej Izby* prawami ustanowionego porządku, dać jej upomnienie, i mocno zalecić, iżby w podobnych zdarzeniach była uważniejszą. Dla zaradzenia zaś na przyszłość podobnie wyniknąć mogącym nieporządkom, tak *Tulskiej*, jako też i wszystkim dalszym *Izbom sądu kryminalnego* ponowić od Senatu przez *Ukazy*, iżby one w takich sprawach nad urzędnikami odbywających się, w których nastąpił uszczerbek dochodów Państwa, dekreta swoje objawiały strapczym gubernialnym spraw kryminalnych lub skarbowych, którzyby w razie niezupełnego przysądzenia summy, za rezolucją *Skarbowej Izby*, podawali z mocy obowiązku swojego, w urzędzeniu o guberniach przepisanego, naznaczone w sprawach kryminalnych odezwy (omazy), podług których, lub prosto podług żądania *Izb Skarbowych* przenosiłoby je ustanowionym na ten rodzaj spraw porządkiem na rozpatrzenie do Rządzącego Senatu. Oczem także wszystkim *Izbom Skarbowym*, Rządom gubernialnym i obwodowym dać wiedzieć przez *Ukazy*, i również przez *Ukaz* uwiadomić *P. Ministra Skarbu*. Kwietnia 27 dnia 1824 roku. (7go Departamentu 2go oddziału).

O przywozie własnych wyrobów Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego, z jednego do drugiego Państwa (*).

Rządzący Senat wysłuchawszy: naprzód, przedstawienia *P. Ministra Skarbu*, iż przez Rządzący Senat obwieszczono zostało wniesione przez jego poprzednika przy raporcie pod dniem 13 grudnia przeszłego 1822 roku, urządzenie o wydawaniu świadectw na rossyjskie wyroby rękodzielnicze, cechowe i rzemieślnicze, wysyłane do Królestwa Polskiego; razem z tém i od Rządu polskiego wydane było urządzenie o wydawaniu świadectw na polskie wyroby, wysyłane z Królestwa do Cesarstwa, upoważnione *Naywyższem* potwierdzeniem. Później, po wzajemnem układzie obu Rządów, uznano zostało za konieczną potrzebę połączyć oba te postanowienia, i ułożyć jedno ogólne urządzenie, o przewożeniu własnych wyrobów, Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego, z jednego do drugiego Państwa. To ułożone nano-

(*) Do tego Ukazu należy ogólne urządzenie o przywozie własnych wyrobów Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego, z jednego do drugiego Państwa; ale to urządzenie, dla swojej obszerności, tu nie umieszcza się; życzący je mieć mogą nabyć w *Xiegarni Senackiej typografii* za cenę ustanowioną. (Przypisek Gazety Senackiej).

wó ogólne urządzenie, na ośniewie punktu 4 Na y-
wyższego Ukazu d. 1 sierpnia 1822 r., tenże
Minister Skarbu przedstawiał obok tego do Rządzącego Senatu dla powszechnego w kraju ogłoszenia, donosząc razem, iż względem przywiedzenia tego do skutku na urzędach tamozennych, zrobione zostało należyte rozporządzenie. *I powtórę*, przedstawione urządzenie z annexami. Rozkazali: Wspomnionego ogólnego urządzenia ze wszystkiemi do niego załączonemi annexami, wydrukowawszy w typografii Senackiej potrzebną liczbę egzemplarzy, rozesać dla wiadomości i powszechnego ogłoszenia, do wszystkich Rządów gubernialnych i obwodowych, wojskowej kancelaryi wojska dońskiego i do Naczelników miast, także do mieysc sądowych, do PP. Ministrów, kontrolera Państwa, Wojennych Jenerał-Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów zarządzających cywilnemi sprawami, Jenerał-Gubernatorów i do wojskowego Atamana wojska dońskiego przy Ukazach; a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do Departamentów Sankt-Petersburskich i Moskiewskich Rządzącego Senatu i do powszechnych ich zebrań przesłać przy uwiadomieniach. Dnia 30 czerwca 1824 roku. (Z 1go Departamentu).

Względem odłożenia terminu fabrykantom opłaty do Skarbu trzy-rublowego od miedzi podatku, nad trwający teraz termin, jeszcze na rok.

Wedle Ukazu JEŃO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, do którego załączył dwie kopie: 1) Na y-
wyżey potwierdzoney d. 24 kwietnia r. t. Opinii Rady Państwa; i 2) Zapiski wielkiego Łowczego Paszkowa, podaney do Rady Państwa, za Na y-
wyższym rozkazem względem zniesienia od miedzi trzy-rublowego podatku, a że w tey Opinii, co do innych rzeczy jest postanowiono, do póki zamierzona w tey rzeczy praca doprowadzoną niezostanie do końca, ulżyć fabrykantom odłożeniem opłaty tego trzy-rublowego podatku na rok nad termin, teraz trwający; przeto tenże P. Minister Skarbu prosił, azali niepodobna się Rządzącemu Senatowi, obwieściwszy o takim postanowieniu kogo należy, opatrzyć i jego Ukazem względem przywiedzenia tego do skutku. W kopii zaś Opinii Rady Państwa między innemi wyrażono: „Rada Państwa na powszechném Zebraniu słuchała: naprzód protokołu Departamentu Ekonomii Państwa, na przedstawienie Ministra Skarbu, w skutek prośby Wielkiego Łowczego Paszkowa, o zniesienie trzy-rublowego podatku, opłaconego teraz przez fabryki miedź wytapiające; i *powtórę*, podane przez Paszkowa, z Na y-
wyższego dozwolenia, objaśnienie w tey rzeczy. Departament Ekonomii Państwa, rozpatrzywszy z należytą uwagą wszystkie wspomniane papiery, sądził, rozpatrzeć przedmiot ten dokładnie na Radzie górniczey, wezwawszy do niey dwóch deputatów i ze strony fabrykantów. Na tem zebraniu porównać wszystkie okoliczności na pożytek i uszczerbek fabryk miedzi topiących przytaczane, wskazać podatek, jaki one opłacać powinny Skarbowi w proporcją własnego zysku i podług słów prawa, i oznaczyć wpływ Zwierzchności górniczey na prywatne fabryki w takich granicach, iżby każda z nich znała swoje obowiązki. Postanowienie takie, podług ustanowionego porządku, wniesie Minister skarbu ze swoją Opinią do Rady Państwa. Lecz dopóki praca ta niezostanie ukończoną, Departament Ekonomii Państwa uważa byż sprawiedliwem ulżyć fabrykantom w opłacie trzy-rublowego podatku, przedłużeniem tey opłaty na rok, nad termin teraz trwający, ażeby dać czas fabrykantowi na wypzedanie miedzi. Wziąwszy na nią pieniądze, zapewna lżej będzie dla niego wypełnić obowiązek swój względem Skarbu, aniżeli teraz, kiedy opłata podatku żada się od niego przed zbyciem towaru. Przedłużenie takowe dać co do przeszłorocznego wytapiania tym fabrykantom, którzy niezapłacili w miesiącu lutym t. r. podatku: gdyż podług zdania Departamentu, artykuł tego dochodu (300 tysięcy rubli) niezrobi różnicy w

budżecie Państwa. Rada Państwa na Powszechném Zebraniu, uznawszy postanowienie Departamentu Ekonomii Państwa w tey rzeczy gruntowném, sądziła je potwierdzić.” Na tey Opinii napisano: „JEŃO CESARSKA MOŚĆ, nastala Opinii na Powszechném Zebraniu Rady Państwa, większością głosów przyjętą na prośbę wielkiego Łowczego Paszkowa, o zniesienie od miedzi trzy-rublowego podatku, Na y-
wyżey raczył potwierdzić i rozkazał wypełnić.” Podpisał: *Prezydent Rady Państwa Piotr X. Łopuchin*. Dnia 24 kwietnia 1824 roku. Rozkazali: Odoprowadzeniu wyżey opisaney Na y-
wyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa do skutku, poruczyć P. Ministrowi Skarbu uczynić zależące rozporządzenie, o czém do niego posłać Ukaz, i równie przez Ukazy uwiadomić dla wiadomości wszystkich Rządów gubernialne. Dnia 30 czerwca 1824 roku. (Z 1go Departamentu).

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa d. 9 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dokończenie Konwencji likwidacyjney między Królestwem Polskim a Austryą zawartej.

Art. 6. Rząd Cesarsko-Austriacki, mając wzgląd na nowe ciężary, które niniejsza Konwencya wkłada na rząd polski, obowiązujesz się dostarczać mu tytułem wynagrodzenia, co rok, przez lat jedenaście następnie po sobie idących, i bez żadney zapłaty, po trzykroć pięćdziesiąt tysięcy cetnarów soli. Rząd zaś Polski obowiązuję się z swojej strony, zakupować od rządu Cesarsko-Austriackiego, co rok i przez też same lat jedenaście następnie po sobie idących, po sto tysięcy cetnarów soli, rachując za cetnar po złotych polskich ośm.

Sposób wykonania tych dwóch stypulacyi, jest wskazany w protokole objaśniającym, do niniejszey Konwencji dołączonym.

Art. 7. Pretensye, które poddani lub instytucja Duchowne i świeckie teraźniejszego Królestwa Polskiego, równie jako i te, które poddani lub instytucja duchowne i świeckie wolnego miasta i obwodu Krakowa, mogłyby formować przeciw rządowi Cesarsko-Austriackiemu; oddzielnie wzięte będą na uwagę, i w jak najkrótszym przeciągu czasu ostatecznie uregulowane zostaną.

Art. 8. Artykuły 35, 36 i 37 Traktatu Wiedeńskiego 3 maja 1815 roku, tyczące się wzajemney ekstradycyi i zwrotu kaucyi, bądź w gotowiznie, bądź w dokumentach lub obligacyach; złożonych depozytów Sądowych, z jednej do drugiej prowincyi przeniesionych, dokumentów, planów, mapp lub jakichkolwiek pism i papierów, do rządów kontraktujących, lub ich *respective* poddanych, należące mogących: artykuły te, gdy do dziś dnia do zupełnego wykonania doprowadzone nie zostały, z powodu, że kommissarze obudwóch dworów, do tey czynności wyznaczeni, nie mogli się zgodzić na jednostayną zasadę; przeto prawidło, podług którego dzieło to na przyszłość w oznaczonym terminie do skutku doprowadzonym ma zostać, będzie oddzielnie przepisane, a to w takim sposobie, ażeby czynność delegowanych kommissarzy ograniczała się jedynie na prostém wykonaniu wskazanych przepisów, bez żadnych sporów i dyskusyi.

Art. 9. Dla zapewnienia prędkiego i zupełnego wykonania rozmaitych stypulacyi w artykułach poprzedzających zawartych, oraz dla zapobieżenia wszelkim nowym nieporozumieniom między obudwoma rządami, a nawet między ich poddanymi; niniejsza Konwencya rozwiniętą została w protokole objaśniającym, opatrzonym podpisem obu stronnych pełnomocników, i przystąpieniem do niego ministrów obudwu dworów. Protokół ten będzie miał tę samą moc obowiązującą, jak gdyby co do słowa w sameyże Konwencji wypisanym został.

Art. dziesiąty i ostatni. Niniejsza Konwencya będzie ratyfikowaną, i ratyfikacye jej wy-

mienione zostaną, w przeciągu sześciu tygodni, i
przedzcy, jeśli bydy może.

W dowód czego, obustronni pełnomocnicy, i
ministrowie obudwu dworów, do tego szczególnie
upoważnieni, podpisali ją przy wyciśnieniu herbo-
wych swych pieczęci.

Działo się w *Wiedniu* dnia 27²⁹ czerwca roku
ńskiego tysiąc ośmset dwudziestego pierwszego.

(podpisano)

Fr. Xaw. X. Drucki Lu-
becki. (L. S.)

Piotr Hr. de Goës
(L. S.)

Dom: Kaj. Kalinowski.

Klaud. Kaw. de Fu-
liod. (L. S.)

Jerzy Gołowkin. (L. S.)

Metternich (L. S.)

Za zgodność:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) Kossecki.

Zgodno z Wypisem: Minister sprawiedliwości
M. Badeni.

Za Sekretarza Jeneralnego, Szef Bióra:
K. Hoffmann.

WIELKIE XIĘZTWO POZNANSKIE.

Poznań dnia 7 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Nadesłane w tych dniach prawo, stanowią-
ce urządzenie stanów prowincjonalnych w Xię-
zwie Poznańskim, w całej rozciągłości umieszczo-
ne będzie w zbiorze praw. Tutaj je podajemy w
treści. Stany tego związku składają się: a) z Xię-
cia Turn i Taxis, Xięcia Sułkowskiego i z depu-
towanych od szlachty; razem osób 24; b) z depu-
towanych od mieszczan z całej prowincyi, razem
osób 16; c) z deputowanych od reszty posiadaczów
dóbr, chłopów mających własność gruntową, i
wieczystych dzierżawców, razem osób 8; ogół o-
sób 48. Urządzenie seymików do wyboru depu-
towanych później nastąpi. Do kwalifikacyi na
deputowanego, należy, posiadłość gruntowa,
przez lat 10 przez niego lub tego od kogo o-
dziedziczyl, posiadana; religia chrześcijańska, lat
30 skończony; obywatelstwo w Prussach, i dobre
imie. Kwalifikacya na delegowanego do szlachty
ze względu na posiadłość dóbr szlacheckich nie
wymaga rodu szlacheckiego. Prawo wybierania,
wymaga tych samych warunków, ale wiek dosta-
teczny jest lat 24 i posiadłość nieruchoma nie przy-
wiązana jest do czasu. Mogący należeć do kilku
seymików, mają wolny wybór, do którego chcą
należeć. Wybierający i deputowani, osobiście swo-
je prawo wykonywać muszą. Deputowani wybiera-
ją się na lat sześć; ale połowa odmienia się po
trzech latach, i liczbę uzupełnia nowy wybór.
Członków zwołuje na seym kommissarz królew-
ski; on seym zagaja, zamyka, podaje propozycye,
odbiera zdania, przedstawienia, próby i zażalenia,
ale na obradach nie jest obecny, którym przewodni-
czy marszałek, mianowany od Króla Jmci z pierw-
szego stanu. W pierwszych sześciu latach odby-
wa się seym co lat 2, później podług potrzeby,
trwałość później się oznaczy. Na seymie więk-
szość stanowi; w przedmiotach zaś od Króla
Jmci podanych, lub mających być podanemi
Królowi, potrzeba jest 2 głosów. Podania na seym
czynione być mają na piśmie. Co się uradziło
na seymie, będzie ogłoszone drukiem. Depu-
towani dostają koszta podróży i dyety. Przed-
miotem obrad seymowych są projekta przez Naj-
jaśniejszego Pana do roztrząśnienia podane; które
zadecydowane mają iść do sankcyi królewskiej;
tudzież próby i zażalenia, z interessu całej pro-
wincyi wynikające.

TURCYA.

Stambul, dnia 22 lipca n. s.

(z *Gazety le Conservateur Impartial*.)

Muhurdar kapudana baszy przywiozł urzę-
dową wiadomość o wzięciu wyspy Ipsary, która
niezawiedząco nie jest teraz, jak kupą zwalisk. Tur-
cy zabrali tu 110 okrętów; w liczbie tych 28 wojen-
nych; reszta są to tylko czółna i szalupy kanonier-
skie. *Yafsa* (pismo urzędowe) Porty ogłasza, iż 10
naczelników ipsaryockich i 500 ludzi wzięto w nie-

wolę; przeszło 100 dział, 33 chorągwie, 500 głów i
2,000 uszu są strasliwemi znakami zwycięstwa.

Kapudan basza powrócił do *Mételiny*, dla wy-
sadzenia tam swych ranionych i naprawienia 4 fre-
gat, tak zepsutych, że nie są przydatne do żeglu-
gi. W tymże samym czasie kazał wezwać wy-
spę *Samos* do poddania się, a w przypadku odmó-
wienia, uderzy na nią po uroczystości *Kurban-
Bairam*. Względem prowadzenia działań dalszych,
ma się porozumieć z *Ibrahimem* baszą, naczelnie
dowodzącym wyprawą egipską, który miał wysić
pod żagle 2 lub 3 lipca. Uderzenie na wyspę *Hy-
dra* zostawiono admirałowi egipskiemu *Ismailo-
wi Gibraltarowi*.

Turcy spustoszyli dwie wsi na wyspie *Mété-
linie*, i pozabijali mieszkańców.

Tłumacz Porty umarł, na jego miejsce na-
stąpił *Ishak Effendi*.

Złożony został z urzędu d. 20 lipca Patryar-
cha grecki; następcą jego jest Arcy-biskup z *Seres*.
Haracz (pogłówny) podwyższone zostało od
16 piastrow do 24.

Od granic tureckich dnia 16 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*)

Omer *Vrione* układa się od 2 miesięcy z Xię-
żciem *Maurocordato*; ofiaruje grekom swoją po-
moc, jeżeli go zechcą uznać za niepodległego rząd-
cę Albanii. Lecz że mu grecy nie wiele ufają, do-
magają się więc od niego, aby w zakład przymie-
rza dał im twierdzę *Artę* i *Prewęzę*. Basza ten
jest w nader przykrem stanie; nie ufa mu Porta i
dla tego tylko zostawia mu baszostwo *Janiny*, iż
się obawia, aby się nieprzyłączył do greków. Z dru-
giej strony, liczne stronnictwo albańczyków o-
świadczyło się przeciwko niemu. W podobnym
także stanie zdaje się być basza skutaryyski. O-
trzyma od Porty rozkaz ciągnięcia przeciwko gre-
kom, i jeszcze na wiosnę zajął się tworzeniem no-
wego wojska, a odtąd nie o nim, ani o wojsku
jego nie słyszano.

ANGLIA.

Londyn d. 24 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Lord *Melville*, oraz Panowie *Cokburn* i *Clerk*,
będący członkami admiralioyi, wyjechali ztąd wczor-
a z sekretarzem dla obejrzenia warsztatów okrę-
towych w *Portsmouth*.

Anglia ma teraz 24,542 okrętów kupieckich,
a 400 wojennych i przewozowych, oraz 23,000 may-
tków i 220,000 wojska lądowego.

Według wszelkiego podobieństwa do prawdy,
wojna w Indyach Wschodnich z Birmanami będzie
dzielnie popieraną. Słychać, iż z *Kalkuty* postano-
na okrętach 15 000, a z *Madras* 8,000 po większej
części ćwiczonego wojska. Kilka innych korpu-
sów ma przybyć z *Bombay* i *Ceylanu*. Sądzą, iż
z powodu znacznego powiększenia kraju od czasu
wojny z Maratami, potrzeba rządowi naszemu po-
słać więcej wojska do Indyi. Siłę zbroyną, ma-
jącą działać przeciwko Birmanom, rachują blisko
60,000 ludzi; użyje się także floty, złożonej z 500
statków, z których każdy ma jedno działo, oraz
70 do 80 żołnierzy i maytków.

Dnia 27. Rząd nasz rozkazał przenieść zwłó-
ki zmarłych tu Króla i Królowey wysp sandwich-
skich na pokład fregaty *la Blonde*, zostającej pod
dowództwem kapitana Lorda *Byron*, który otrzy-
mał rozkaz przewiezienia ich na wyspę *Owahy*,
gdzie mają być pogrzebione, stosownie do życze-
nia przed śmiercią oświadczonego.

HISZPANIA.

Madryt dnia 15 lipca.

(z *Gazety le Conservateur Impartial*.)

Gazeta dzisiejsza zawiera wiadomości z *Peru*,
pod tytułem *Korrespondencya urzędowa*.

„Pierwsze depesze są wice-Króla *Laserny*,
datowane z głównej kwatery w *Lampa*, d. 30 wrze-
śnia. Pochwala bardzo działanie jenerała *Valdes*,
gorliwość wszystkich oficerów i żołnierzy swojego
wojska. Wojsko rewolucyjne pod dowództwem
Santa-Cruz i *Gamarra*, może być uważane za

zupełnie zniesione. Utraciło całą artyleriją, w ucieczce zabrano mu 1,300 ludzi, w liczbie których 70 oficerów."

Fregata amerykańska, *Merkury*, przybyła z *Havanny* do *Gibraltaru*, oddała listy z *Vera-Cruz* i *Alvarado*, pod dniem 7 i 9 maja.

Kiedy kongres meksykański ogłaszał *Nicolaśa Bravo* dyktatorem, prowincje *Guadalaxara*, *Zacatacas* i *Queretaro*, ogłosiły *Iturbidego*.

Naywiększe zaburzenie panowało w *Mexyku*. Cudzoziemcy czynili przygotowanie do wyścia z tego miasta, z całą swą gotowizną, wynoszącą do półtora miliona piastrow. Otrzymali konwoy z 700 ludzi, który ma ich odprowadzić do *Xalapa*.

Miasta *Oajaca*, *Chiapa* i *Teuantepec*, odłączyszy się od rzeczypospolitey meksykańskiej, wkrótce mają wypowiedzieć sobie wojnę; gdyż każde z nich, z prowincją od siebie zależącą, chce być wolnem, niepodległym, podług swego sposobu."

Wierna prowincya, *St. Louis de Potosi*, utrzymuje się ciągle w chwalebnych swych skłonnościach. Głośno tam okazują życzenia, ażeby co rychley przybyła wyprawa z Hiszpanii.

Kongres *Xalapy* nie mógł otworzyć posiedzenia dla niedostatku liczby potrzebney członków. Przybyło tylko 7m deputowanych.

Odebrano wiadomość z *Havanny*, że cudzoziemcy, którzy wyszli pod konwojem z *Mexyku*, przybyli do *Xalapy*, mając 1,300,000 piastrow.

Okrzyki: *Niech żyje Cesarz Iturbide!* dały się słyszeć w *Alvarado*: jeden nieszczęśliwy został przez republikańców za to schwytany, i wnet powieszony.

Jenerał *Capape*, ma pójść wkrótce pod sąd wojenny. Chciano go wypuścić z więzienia; ale żądał, ażeby go wprzód sądono; nie jest rzeczą do wiary podobną, iżby był skazany na jaką karę.

FRANCYA.

Paryż, dnia 27 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król Jmć słuchał wczora mszy ś. w pokojach swych w *St. Cloud*, a potem pracował z *Panem Villele* i jeździł do *St. Gerard*. Oficerowie strzelców konnych gwardyi i gwardyi szwajcarskiej, mieli zaszczyt być stawionymi przed Monarchą. Jutro uda się Król Jmć do *Wersalu* dla odprawienia przeglądu straży bokuwey i woyska tameczney osady.

Odebrano tu przez telegraf wiadomość, iż Ojciec ś. na konsystorze w Rzymie potwierdził mianowanych przez Monarchę naszego biskupów. Przez telegraf także nadeszła tu wiadomość o przybyciu fregaty rosyjskiej *Prawornaja*.

Xiężna *Berry* wyjechawszy z *Paryża* do *Rouen*, wsiadła na statek parowy, gdzie grała wyborna muzyka gwardyi królewskiej, a brzegi rzeki okryte były ciekawym ludem. Xiężna zwiedziła stary zamek, zwany *Robert le Diable* i kilka wsi tej okolicy, w których dawano dla niej rozmaite zabawy wiejskie.

Bióro Izby Parów miało zaszczyt podać d. 25 b. m. Królowi Jmci w *St. Cloud* przyjęty projekt do prawa, względem nadzwyczajnych wydatków przeszłorocznych na wojnę w Hiszpanii.

Jeden z tulejszych dzienników umieścił list z *San Jago* (w *Chili*) pod d. 10 marca, donoszący, iż jest nadzieja układu między jenerałami *Laserna* i *Bolivarem*. Wszyscy jenerałowie woyska hiszpańskiego skłaniają się do obrad, względem propozycyi peruwianów, prócz tylko *Pedro di Olaneta*, który zajął *Potosi*. Woysko posiłkowe chilijskie w liczbie 3000 ludzi, przybyło nie dale-

ko *Callao*, i połączyło się z woyskiem *Ekolumbijsko-peruwiańskim*.

Dnia 28. Dla uzupełnienia liczby członków Izby deputowanych, na miejsce tych, którzy umarli, lub których wybór uznano za nieważny, Monarcha zwołał dwa zgromadzenia wybiercze departamentowe i cztery powiatowe. Nie wyszło jeszcze postanowienie, względem nowego zwołania zgromadzenia wybierczego departamentu *Gers*. L. powodu zaszley niedawno śmierci *P. Maine de Birón*, wypadnie w przeciągu dwóch miesięcy zwołać zgromadzenie wybiercze powiatowe w departamencie *Dordogne*.

Oświadczenie Wdzięczności.

Od lat czterech pozbawiony wzroku przez katarakty, w nadziei jego odzyskania, udałem się do środków, jakie Wszechmocna Opatrzność pozwoliła znajdować ludziom w nauce tych, którzy poświęcają się ratowaniu bliźnich swoich, przez udzielanie rady i pomocy w przygodach, dotyczących zdrowia. W moim kalectwie znalazłem szukany ratunek w doskonałej umiejętności W. Wincentego *Herberskiego*, Rady Dworu, Profesora w *CESARSKIM Uniwersytecie Wileńskim*, który przez zręczne i szczęśliwe wykonanie operacji, widzenie mi przywrócił. Czyniąc za to naygłębsze dziękuję, naprzód Naywyższemu, że doświadczywszy cierpienia mego, pozwolił mi doczekać się tej ulgi, w wieku lat moich 78m, i w stanie moim do sprawowania obowiązków powrócić raczył. Przed trudem teyże Naywyższej Opatrzności, składam nie mniej głęboką wdzięczność, za udzielenie krajowi temu tak dobroczynnego Opiekuna, i troskliwego o wszystko, co tylko jest ku dobru mieszkańców, pełnego miłości *Oyca*, w panującym nam MONARSZĘ, z którego wysokiey pieczołowitości i hojności, mamy tak mnogie dobrodzieystwa pomocy w kraju własnym, bez szukania ich za granicami. Nakoniec, wolno mi niech będzie z szczerzego serca, w obliczu Publiczności podziękować i W. Professorowi *Herberskiemu*, za tę troskliwość, jaką po dokonaniu już operacji, miał około mego wyzdrowienia, a któremu dostatecznie, jakby za tak wielkie dobrodzieystwo należało się wypłacić, Bogu to samemu wiadomo, niebyłem w stanie. To moje podziękowanie podaję do gazety *Kuryera Lit.*, własną podpisuję ręką. Dnia 4 sierpnia 1824 roku w Wilnie. *Xiędz Maciey Okulicz Czaszkiewicz Kanonik Brzeski, Dziekan były Wileński i Poboyski Pleban Meyszagolski.*

Kurs Sankt-Petersburski dnia 25 lipca.

W e x l e.

Na Londyn 9½ pens.

— Amsterdam 9½, ⅜ sztiw;

— 3 miesiące 9½ — —

— Hamburg 8½, ⅜, szil. ban.

— 3 Miesiące 8½, — —

— Paryż

— 3 miesiące 100½, ¼ cent.

P i e n i ą d z e.

Dukat holenderski nowy 11 r. 90 k., rubel złoty tem 3 r. 93 k. srebrem 3 r. 73½ k.

Nieustający dochód kommissyi umorzenia długow:

68 assignacyami 113.

68 brzęczącą monetą — —

58 takąż 96½. — —

} procentow

Kurs wileński na assignaty od dnia 1 sierpnia rubel srebrny 3 ruble 78 kop. dukat nowy 11 rubli 85 kop. stary 11 rub. 80 kop. imperyal 36 rub. 80 k.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Reau.	W i a t r y.	Odmiana w powiat
	dnia 5 god. 3 wiecz.	27 cal. 5,0 lin.	+ 14,75 stopni.	Póln. Zach.	Pochmurno
	dnia 6 god. 6 z rana	27 — 5,5 —	+ 10 — —	Póln. Zach.	Pochmurno

Pozwolono drukować, Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.